

Disruptie voor juristen: welke juristen hebben we in de toekomst nodig?

Prof. Marc De Vos

Reactie en aanvullingen door Prof dr Marc Noppen

1. ALGEMEEN: juridische wereld, en justitie in het bijzonder, is traag en van nature uit conservatief tav grote veranderingen. Dat treft, de medische/zorg wereld, en artsen in het bijzonder, zijn eveneens van nature uit traag en weerstandig tav grote, snelle veranderingen. Sommigen durven zelfs gewagen van “medisch autisme”. Oorzaken liggen in opleiding (nog steeds “eminence based” ipv “evidence” based ; selectie) en traditioneel rolmodel
 2. GROTE VERANDERINGTRENDS:
 - a. Welvaartsstaat, regulerende staat en rechtscultuur: rechten, plichten, claims, de erosie van gezag, vermenging van politiek en recht . Dit fenomeen weerspiegelt zich ook in de medische wereld, waar procescontrole en –audits hun ingang vinden (accreditatie!), en van de artsen tevens managementkwaliteiten worden verwacht – en dus kennis van de regels en wetten hieromtrent. Ook dit begint nu in de opleiding (bvb Manama specialistische geneeskunde). Daarnaast zal de “ziektezorg” evolueren naar een meer horizontale, geïntegreerde gezondheidszorg, waar de arts de rol en status van leidende “vrije beroeper” meer en meer zal zien overgaan in die van een “teampayer” in een keten.
 - b. De terugkeer van de staat: burgerschap, veiligheid, grenzen, law & order
 - c. Internationalisering = complexiteit . Bestuderen van de demografische pyramides in de zorgberoepen, de contingenten in de hogescholen en universiteiten, en de te verwachten toenemende zorgvragen (projecties Planbureau) tonen een toenemende discrepatie tussen zorgvraag en –aanbod binnen enige jaren. Oplossingen zijn 1. Magneet worden en/of 2. Import (uit buitenland). Net dat wordt momenteel bijzonder meoelijk gemaakt door allerlei “protectionistische “reflexen.
 - d. Technologie: grootste potentieel voor betere rechtsbedeling en voor ‘disruptie’ van het juridische beroep:
 - i. Het juridische werk: internet en internetplatformen, UpWork & co
 - ii. De (rol van de) jurist: AI, blockchain & automatisering van geschillenpreventie en/of -oplossing, incl. automatische bemiddeling
 - iii. Meer dan recht: interdisciplinair teamwerk ipv individuele expertise, bv. ontwikkeling van algoritmes/software
 - iv. Minder juristen: big data, verlies van privacy en ‘law & order’ handhaving
- De disruptieve evolutie op medisch (NGS sequencing, -ib’s en –ab’s,...) en op technologisch vlak (m-Health, IoT, AI op Big Data,CDSS,...) veroorzaakt ethische (personalized medicine : wie zal nog de behandeling krijgen?), privacy (van wie zijn de data, wie heeft toegang, wie mag ze inkijken cq aanvullen), financiële (wie betaalt?) en juridische vraagstukken (wie is accountable?). De evolutie van “curatie” naar “preventie en predictie” heeft ook potentiële gevolgen op risicodeling en verzekeraarbaarheid.
- e. Geld is schaars Maar er is genoeg!

3. IMPACT VOOR DE JURIST VAN DE TOEKOMST (& gelijkenissen met artsen)
 - a. Meer vleesgeworden rechtscultuur: gedrag en verantwoordelijkheid
 - b. Meer dan een individuele jurist: onderdeel van een waardeketen **Ik vermoed dat een nog meer doorgedreven subspecialisatie en teamwork zal nodig zijn.**
 - c. Veel meer preventie ipv beslechting, in het bijzonder:
 - i. In het economische verkeer en in intermenselijke relaties
 - ii. In 'good governance' rond het web van rechten/plichten
 - iii. NGO ipv formele rechtsgeschillen
 - d. Van eerste lijn naar tweede lijn

Het lijkt me dat er zeker niet minder werk zal zijn voor juristen...